

Nr 821

Av herr **Rimmerfors m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 82, med förslag till förordning om ändring i rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521), m. m.*

(Lika lydande med motion nr 661 i Första kammaren)

Till de mest centrala förslagen från 1959 års utskänkningsutredning hör yrkandet om att måltidstvänget vid utskänkning av andra rusdrycker än egentliga brännvinsdrycker nu definitivt avskaffas. Den hittills bedrivna försöksverksamheten inom 16 län samt Stockholms stad har enligt utredningen gett tillräckligt underlag för ett dylikt beslut. Å andra sidan skärper utredningen kravet på måltidstvänget för brännvinsdrycker i så måtto, att dessa drycker icke skall få serveras annat än i samband med verklig måltid.

Utskänkningsutredningen skildrar själv verkningarna av måltidsfri utskänkning sålunda:

Till en början kan konstateras att slopande av måltidstvänget gör spritdryckerna i stort sett mera lättåtkomliga på restaurangerna. Redan möjligheten att få enbart sprit kan innebära en lockelse till restaurangbesök. Den som besöker en spritrestaurang i huvudsakligt syfte att förtära spritdrycker kommer antingen att till samma totalkostnad kunna öka sin spritkonsumtion eller att kunna genomföra restaurangbesöket med oförändrad spritkonsumtion till lägre kostnad än tidigare. I senare fallet kan förbiligandet av restaurangbesöken medföra en viss ökning av frekvensen genom ökat antal besök per person eller ökning av antalet personer som besöker spritrestauranger. Därigenom kan nya kategorier kunder komma att tillföras restaurangerna. Till den del dessa nya kunder utgöres av ungdomar får man räkna med risken för en tidigare tillvänjning av alkoholförtäring än som kanske eljest skulle ha inträffat för deras del. Därvid bör dock observeras, att tillvänjning väsentligen torde härröra från konsumtion av utminuteringsvis inköpta rusdrycker.

I spåren av försöksverksamheten med måltidsfri utskänkning av spritdrycker har som känt följt tillkomsten av ett stort antal drinkbarer. Hur lockande dessa kan verka på ungdomen har på ett mycket otvetydigt sätt

skildrats av utskänkingsutredningen, bl. a. i dess redovisning av utskänkingsintendenternas yttranden. Dessutom innehåller remissyttrandena många mycket bekymrade uttalanden inför den utveckling, som barsystemets frammarsch fört med sig, då det gäller ungdomens nykterhetsförhållanden. Några remissinstanser, bl. a. länsstyrelserna i Kronobergs, Väster- norrlands och Kopparbergs län samt överståthållarämbetet i Stockholm, avstyrker utredningsförslaget om avskaffande av måltidstvänget. Andra remissmyndigheter tar mera speciellt sikte på barsystemets risker, såsom länsstyrelserna i Örebro, Malmöhus, Hallands, Västerbottens län m. fl. I några fall går man så långt, att man kräver förbud mot drinkbarer eller långt gående restriktioner i fråga om deras inrättande.

Dessa allmänna bekymmer delas i princip av departementschefen. Han anser att »den måltidsfria utskänkningen, exempelvis på drinkbarerna, ofta kan utöva ett olyckligt inflytande på ungdomens alkoholvanor».

Därför förordar departementschefen inte nu att måltidstvänget definitivt avskaffas. Han anser dock att försöksverksamheten utan olägenhet kan utvidgas till att omfatta hela landet. Mot detta senare måste vi göra allvarliga erinringar.

Barsystemet har uppstått som en följd av försöksverksamheten med måltidsfri utskänkning. Denna försöksverksamhets verkningar anses av utskänkingsutredningen och vissa remissinstanser redan nu vara fullt klarlagda. Till dessa verkningar hör främst just drinkbarerna och deras sociala skadlighet, d. v. s. deras negativa inverkan på ungdomens dryckesvanor. Behov av en sådan utvidgning av försöksverksamheten, att denna förlorar karaktären av försök på ett antal representativa orter, saknas därför uppenbarligen.

En ytterligare, mycket väsentlig omständighet att här beakta är, att utskänkingsutredningen förutsätter att utskänkningsskatten bibehålles, då utredningen förordar att måltidstvänget definitivt avskaffas. Enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 90/1963 skall dock utskänkningsskatten avskaffas. Därest detta förslag bifalles, undanryckes grunden för utskänkingsutredningens förord för måltidstvängets avskaffande och enligt vår mening också för försöksverksamhetens utvidgning.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi,

att riksdagen — med avslag på Kungl. Maj:ts proposition nr 82 i denna punkt — måtte besluta att försöksverksamheten med måltidsfri utskänkning bibehålles vid nuvarande omfattning och sålunda icke utvidgas till att omfatta hela landet samt uttalar sig för en effektivare kontroll över drinkbarers inrättande, anordnande i fråga om läge och

lokaler samt över deras skötsel och inverkan på ortens nykterhetsförhållanden.

Stockholm den 2 april 1963

Einar Rimmerfors

Daniel Wiklund

Yngve Hamrin

Rune Gustavsson

Eric Nelander

Alvar Andersson

i Avesta

Arvid Nilsson

David Gomér

Axel Gustafsson

i Lönsboda

Augustinus Keijer

Thorvald Källstad

C. W. Carlsson

Märta Boman

Sven Antby